EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 30.11.2000
KOM(2000) 789 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE, EUROOPAN PARLAMENTILLE JA TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE

Väärentämisen ja tavaroiden laittoman valmistamisen vastaista toimintaa sisämarkkinoilla koskevan vihreän kirjan perusteella toteutettavat toimet

KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE, EUROOPAN PARLAMENTILLE JA TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE

Väärentämisen ja tavaroiden laittoman valmistamisen vastaista toimintaa sisämarkkinoilla koskevan vihreän kirjan perusteella toteutettavat toimet

Tiivistelmä

Komissio aloitti vuonna 1998 lausuntokierroksen, joka pohjautui väärentämisen ja tavaroiden laittoman valmistamisen vastaista toimintaa sisämarkkinoilla koskevaan vihreään kirjaan. Tavoitteena oli selvittää kyseisten ilmiöiden taloudelliset vaikutukset yhtenäismarkkinoilla, arvioida sovellettavan lainsäädännön tehokkuus ja ehdottaa tutkittavaksi keinoja, joilla tilannetta voitaisiin parantaa.

Lausuntokierros vahvisti, että väärentäminen ja tavaroiden laiton valmistaminen ovat merkittäviä ongelmia yhtenäismarkkinoiden useimmilla talous- ja teollisuussektoreilla ja että komission tai yleisemmin Euroopan unionin on ryhdyttävä yhteisötason toimenpiteisiin, joilla tehostetaan väärentämisen ja tavaroiden laittoman valmistamisen vastaista toimintaa sisämarkkinoilla.

Tämä tiedonanto sisältää **toimintasuunnitelman**, johon kuuluu kiireellisiä toimia, joita koskevat komission ehdotukset annetaan pian, keskipitkän aikavälin toimia sekä muita aloitteita.

Kiireelliset toimet

(1) Komissio antaa direktiiviehdotuksen, jolla vahvistetaan teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanokeinoja ja luoda tietojen vaihdon ja hallinnollisen yhteistyön yleispuitteet.

(2) Komissio kehittää nykyisten ohjelmien pohjalta koulutusohjelmia rikosten torjunnasta vastaaville viranomaisille myös ehdokasmaissa sekä suurelle yleisölle suunnattuja tiedotuskampanjoita.

(3) Komissio asettaa väärentämisen ja tavaroiden laittoman valmistamisen vastaiset toimet edelleen etusijalle laajentumisneuvotteluissa.

(4) Komissio aloittaa tutkimuksen, jonka avulla laaditaan väärentämistä ja tavaroiden laitonta valmistamista koskevien tietojen keruu-, analysointi- ja vertailumenetelmät.

(5) Komissio aikoo nimetä komission tasolla yhteyspisteen, jonka avulla eri yksiköt voivat olla yhteydessä toisiinsa väärentämisen ja tavaroiden laittoman valmistamisen vastaiseen toimintaan liittyvissä asioissa ja joka edistäisi avoimuutta ulkomaailmaan nähden.

Keskipitkän aikavälin toimet

(6) Komissio tutkii mahdollisuutta perustaa hallinnollista yhteistyötä täydentäviä järjestelmiä väärentämisen ja tavaroiden laittoman valmistamisen vastaiseen toimintaan, erityisesti toimivaltaisten kansallisten viranomaisten välille sekä näiden ja komission välille.

(7) Komissio tutkii, onko tarvetta antaa ehdotuksia, jotka koskevat rikosoikeudellisten seuraamusten vähimmäistason yhdenmukaistamista, Europolin toimivallan laajentamista väärentämisen ja tavaroiden laittoman valmistamisen vastaisessa toiminnassa sekä sellaisen järjestelmän käyttöön ottamista, jonka avulla esimerkiksi verkkosivuston kautta tarjottaisiin tietoa kansallisten tuomioistuinten antamista tuomioista näissä kysymyksissä.

Muut aloitteet

(8) Komissio esittää tässä tiedonannossa suosituksia, joiden tarkoituksena on tehostaa nykyisten tiedotusjärjestelmien käyttöä ja vahvistaa yhteistyötä ja tietojen vaihtoa yksityissektorin ja viranomaisten välillä.

JOHDANTO

1. Väärentäminen ja tavaroiden laiton valmistaminen aiheuttavat sisämarkkinoilla kaupan vääristymiä ja markkinahäiriöitä erityisesti silloin, kun käytetään hyväksi teollis- ja tekijänoikeuksien kansallisten täytäntöönpanokeinojen eroja. Euroopan unionin jäsenvaltioissa on edelleen merkittäviä teollis- ja tekijänoikeuksien suojan tasoeroja varsinkin oikeuksien täytäntöönpanon tehokkuudessa. Väliaikaisia menettelyjä koskevat säännöt, joita sovelletaan todisteiden säilyttämiseen, vahingonkorvauksen määrän laskentaan, sekä väärentämisen tai tavaroiden laittoman valmistamisen lopettamiseen sovellettavat menettelyt ovat hyvin erilaisia eri jäsenvaltioissa. Joissain jäsenvaltioissa esimerkiksi oikeus tiedonsaantiin ja markkinoille laskettujen kiistanalaisten tuotteiden hankkiminen takaisin rikoksentekijän kustannuksella eivät ole käytettävissä. Tällaiset eroavaisuudet ovat haitaksi sisämarkkinoiden toiminnalle ja vaikeuttavat määrätietoista väärentämisen ja tavaroiden laittoman valmistamisen vastaista toimintaa. Tilanteen tuloksena talouden toimijoiden luottamus sisämarkkinoihin heikkenee ja investoinnit vähenevät. Taloudellisten ja sosiaalisten seurausten lisäksi ilmiö näyttää liittyvän yhä useammin järjestäytyneeseen rikollisuuteen, ja Internetin käyttö on tuonut siihen uusia piirteitä. Ilmiön torjunta on siksi erityisen tärkeää Euroopan unionille.

2. Tämän tiedonannon tarkoituksena on ilmoittaa toimintasuunnitelman muodossa, mihin toimenpiteisiin ja aloitteisiin komissio aikoo ryhtyä tehostaakseen väärentämisen ja tavaroiden laittoman valmistamisen vastaista toimintaa sisämarkkinoilla. Toimintasuunnitelman täytäntöönpanon on katettava kaikki asianomaiset tahot, erityisesti teollis- ja tekijänoikeuksien haltijat. Suunnitelman tarkoituksena on täydentää erityisesti sisämarkkinoiden tarpeita ajatellen jo aiemmin aloitettuja toimenpiteitä, joiden avulla valvotaan väärennettyjä ja laittomasti tuotettuja tavaroita EU:n ulkorajoilla (muutettu asetus N:o 3295/94), sekä väärentämisen ja tavaroiden laittoman valmistamisen vastaiseen toimintaan liittyviä aloitteita, joita on tehty EU:n ulkopuolisten maiden kanssa solmittujen suhteiden ja monenvälisten sopimusten puitteissa (erityisesti teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista WTO:ssa[1] tehty TRIPS-sopimus).

3. Komissio antoi 15. lokakuuta 1998 Vihreän kirjan väärentämisen ja tavaroiden laittoman vastaisesta toiminnasta sisämarkkinoilla[2] avatakseen keskustelun tästä aiheesta kaikkien eturyhmien kanssa. Vihreässä kirjassa ehdotettuihin toiminta-aloihin kuuluvat yksityisen sektorin toiminta, teknisten suoja- ja tunnistusjärjestelmien tehokkuus, seuraamukset ja muut keinot, joilla parannetaan teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamista, sekä toimivaltaisten viranomaisten hallinnollinen yhteistyö.

4. Komissio on saanut lukuisia (145) kannanottoja. Se järjesti yhdessä Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajamaana toimineen Saksan kanssa avoimen kuulemistilaisuuden kaikille eturyhmille Münchenissä 2. ja 3. maaliskuuta 1999 sekä

---

[1] Council decision 94/800/EC of 22 December 1994 concerning the conclusion on behalf of the European Community, as regards matters within its competence, of the agreements reached in the Uruguay Round multilateral negotiations (1986–1994), EYVL L 336, 23.12.1994, s. 213 (Yhteisön Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa (1986–1994) sen toimivaltaan liittyvien aiheiden osalta neuvottelemien sopimusten tekemisestä yhteisön puolesta 22 päivänä joulukuuta 1994 tehty neuvoston päätös N:o 94/800/EY; suomenkielistä toisintoa ei ole saatavissa).

[2] KOM(98)569 lopullinen.

jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kokouksen 3. marraskuuta 1999. Talous- ja sosiaalikomitea antoi vihreää kirjaa koskevan lausuntonsa 24. helmikuuta 1999[3], ja parlamentti hyväksyi päätöslauselman vihreästä kirjasta 4. toukokuuta 2000[4].

VIHREÄÄN KIRJAAN ANNETTU PALAUTE[5]

5. Vaikka väärentämistä ja tavaroiden laitonta valmistamista koskevien lukujen saanti on vaikeaa, kuulemismenettely vahvisti käsityksen väärentämisen ja tavaroiden laittoman valmistamisen vahingollisista vaikutuksista sisämarkkinoiden toimintaan. Ilmiön laaja levinneisyys ja yleistyminen kaikkialla maailmassa on suuri ongelma kaikilla talouden aloilla, koska se estää investointeja ja innovaatiotoimintaa, vähentää työpaikkoja ja vaarantaa kuluttajien turvallisuuden. Kansainvälisen kauppakamarin perustaman Counterfeiting Intelligence Bureaun[6] luvut osoittavat, että väärennettyjen ja laittomasti valmistettujen tuotteiden osuus on 5–7 prosenttia maailmankaupasta eli 200–300 miljardia euroa ja 200 000 menetettyä työpaikkaa vuodessa. Nämä ovat eturyhmien usein julkisuudessa esittämiä lukuja. Niiden arvion mukaan kansainvälistä kauppaa käyvät Euroopan unionin yritykset menettävät 400–800 miljoonaa euroa sisämarkkinoilla ja 2 000 miljoonaa euroa unionin ulkopuolella. Väärennettyjen ja laittomasti valmistettujen tavaroiden prosenttiosuus sisämarkkinoiden laillisesta kaupasta on kyseisten alojen antamien tietojen mukaan arvioitu seuraavasti:

Väärennettyjen ja laittomasti valmistettujen tavaroiden osuus laillisesta kaupasta sisämarkkinoilla (%)

Ala	Väärentämisen/piratismin määrä
Tietotekniikka	39
Audiovisuaaliala	16
Tekstiilit	10–16
Musiikki	10
Autojen varaosat	5–10
Urheilu ja vapaa-aika	5–7

Eturyhmät ovat tyytymättömiä nykyisiin seuraamusjärjestelmien eroihin, jotka tuntuvat jäsenvaltioiden välisessä kaupassa ja joilla on suora vaikutus sisämarkkinoiden kilpailuoloihin. Erot vaikuttavat ilmeisesti ilmiön esiintymiseen EU:n eri alueilla, mikä merkitsee sitä, että väärennettyjä ja laittomasti valmistettuja tuotteita tehdään ja myydään lähinnä niissä maissa, joissa väärentämistä ja laitonta valmistamista ei valvota yhtä tehokkaasti kuin muualla. Tilanne saattaa aiheuttaa kaupan vinoutumia, kilpailun vääristymistä ja markkinahäiriöitä. Tästä syystä eturyhmät, joihin myös jäsenvaltiot kuuluvat, toivovat, että ongelmaan tartutaan tarmokkaasti ja että Euroopan unionin tasolla tehdään sitä koskevia kunnianhimoisia aloitteita.

---

3 EYVL C 116, 28.4.1999, s. 35.

4 Ei vielä julkaistu.

5 Komission Vihreään kirjaan väärentämisen ja tavaroiden laittoman valmistamisen vastaisesta toiminnasta sisämarkkinoilla annetun palautteen yhteenvetokertomus on saatavilla verkko-osoitteessa *http://europa.eu.int/comm/internal_market/fr/intprop/indprop*

6 *"Countering Counterfeiting. A guide to protecting & enforcing intellectual property rights"*, Counterfeiting Intelligence Bureau, International Chamber of Commerce, 1997 (suomenkielistä toisintoa ei ole saatavissa).

6. Komissio on huolissaan enimmäkseen samoista kysymyksistä kuin eturyhmät. Lisäksi eturyhmien toivomukset vastaavat komission politiikkaa, jonka tavoitteena on helpottaa luovan ja innovatiivisen toiminnan kehittymistä, erityisesti suojelemalla teollis- ja tekijänoikeuksia sisämarkkinoilla tehokkaasti ja johdonmukaisesti.

7. Vihreään kirjaan annetussa palautteessa todetaan, että yksityisen sektorin toimintaa voitaisiin edelleen kehittää, erityisesti viranomaisten kanssa tehtävänä yhteistyönä. Lähes kaikessa palautteessa korostetaan, että on tärkeää parantaa tietokantojen koordinointia ja lisätä maiden välistä tietojenvaihtoa viranomaisten ja toimialajärjestöjen kesken. Yleisesti ottaen palautteessa kannatetaan kansalaisille suunnattuja tiedotuskampanjoita, joissa kerrotaan väärentämisen ja tavaroiden laittoman valmistamisen haitallisista vaikutuksista ja vaaroista. Toimialajärjestöjen oikeus olla asianosaisena oikeudenkäyntimenettelyssä hyväksytään yleisesti. Mitä tulee teknisten järjestelmien käyttöön, eturyhmät edellyttävät laadittavaksi lainsäädäntöä, jolla kielletään laittomien teknisten järjestelmien valmistus ja jakelu ja säädetään oikeussuojakeinoista tapauksissa, joissa lain mukaisia teknisiä turvajärjestelmiä on manipuloitu. Multimediatuotteiden osalta (cd, cd-rom, dvd) oikeudenhaltijat toivovat, että tunnistuskoodien käyttö tulee pakolliseksi.

8. Seuraamusten ja muiden keinojen, joilla parannetaan teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamista, olisi eturyhmien mielestä oltava yhtä tehokkaita kaikissa jäsenvaltioissa. Jotkut kannattavat seuraamusten ja rikosprosessien yhdenmukaistamista. Suurimmassa osassa palautteesta halutaan yhdenmukaistettuja sääntöjä, jotka koskevat liikkeen tai laitoksen sulkemista sekä laittomaan toimintaan käytettyjen laitteiden takavarikointia. Lisäksi eturyhmät ovat tyytymättömiä siihen, että todisteiden keruuta ja toimiin ryhtymistä koskevat kansalliset toimenpiteet ovat riittämättömiä ja vaihtelevat eri maissa. Eturyhmät edellyttävät yhdenmukaistettuja etsintä- ja takavarikointimenettelyjä sekä tehokkaampia maiden välisiä määräyksiä. Samoin ne toivovat, että kaikissa jäsenvaltioissa sovellettaisiin rangaistusluonteista kiinteähintaista vahingonkorvausta. Suurin osa vastaajista kannatti tiedonsaantioikeuden[7] ja tuomioiden julkistamisen käyttöönottoa kaikissa jäsenvaltioissa. Vihreään kirjaan annetusta palautteesta kävi ilmi yksimielisyys siitä, että hallinnollista yhteistyötä on tarpeen parantaa toimivaltaisten kansallisten viranomaisten välillä, jotta voidaan tehokkaasti torjua väärentämistä ja tavaroiden laitonta valmistusta sisämarkkinoilla. Tällaiseen yhteistyöhön kuuluu myös virkamiesten koulutus ja vaihto-ohjelmat. Palautteessa korostetaan, että komissiolla olisi oltava tässä keskeinen asema.

KOMISSION SUUNNITTELEMAT TOIMET

9. Vaikka viranomaisilla on tärkeä asema väärentämisen ja tavaroiden laittoman valmistamisen vastaisessa toiminnassa, komissio korostaa sitä, että vastuu tässä asiassa on kuitenkin ensi kädessä teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoilla, joiden on itse oltava valppaina esimerkiksi myöntäessään lisenssejä ja valvoessaan tuotteiden ja palvelujen laatua.

10. Komissio ehdottaa, että vihreän kirjan seurannassa noudatetaan tätä toimintasuunnitelmaa. Se sisältää kiireellisiä toimia, joita koskevat komission

---

[7] Väärentäjän velvoittaminen antamaan tiedot kiistanalaisten tuotteiden alkuperästä, jakeluväylistä sekä tavaroiden valmistamiseen ja jakeluun osallistuneiden kolmansien osapuolien henkilöllisyydestä.

ehdotukset annetaan nopeasti, keskipitkän aikavälin toimia ja itse toimintasuunnitelmaan sisällytettyjä suosituksia yksityiselle sektorille ja viranomaisille.

11. Koska tuotteiden väärentäminen ja laiton valmistaminen ovat Internetin myötä huolestuttavasti yleistymässä, komissio seuraa tiiviisti tilanteen kehittymistä ja tekee tarvittaessa aloitteita tämän toimintaohjelman toimeenpanon yhteydessä.

12. Tässä toimintaohjelmassa esitetyt toimenpiteet on luonnollisesti integroitava laaja-alaisiin oikeus- ja sisäasioita koskeviin aloitteisiin, erityisesti järjestäytyneen rikollisuuden ehkäisemistä ja valvontaa koskevaan Euroopan unionin strategiaan. Tämä on tehtävä noudattaen Amsterdamin sopimuksen määräyksiä, Eurooppa-neuvoston Tampereella 15. ja 16. lokakuuta 1999[8] pidetyn kokouksen päätöslauselmia sekä rikollisuuden ehkäisemistä koskevassa komission tiedonannossa ehdotettuja suuntaviivoja ja järjestäytyneen rikollisuuden ja talousrikollisuuden ehkäisemistä koskevan eurooppalaisen foorumin[9] työtä.

KIIREELLISET TOIMET

Direktiivi keinoista, joilla parannetaan teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamista

13. Komissio aikoo antaa direktiiviehdotuksen, jonka tarkoituksena on varmistaa sisämarkkinoiden tehokas toiminta tällä alalla. Koska TRIPS-sopimuksessa on kuitenkin vähimmäismääräykset jäsenvaltioissa toimeenpantavista keinoista, joilla parannetaan teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamista, komission suunnittelemissa alan toimenpiteissä on kyse lähinnä kyseistä sopimusta täydentävistä parannuksista.

14. Direktiivin tavoitteena on yhdenmukaistaa jäsenvaltioiden lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset, jotka koskevat keinoja teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen tehostamiseksi, ja varmistaa, että nykyisillä teollis- ja tekijänoikeuksilla on samantasoinen suoja sisämarkkinoilla. On selvää, että kyseisten keinojen käytössä on noudatettava perustamissopimuksen kilpailumääräyksiä. Tuleva direktiivi koskee seuraavia näkökohtia:

– toimialajärjestöjen oikeus olla asianosaisina oikeudenkäyntimenettelyssä ja puolustaa yhteisiä oikeuksia, joista huolehtiminen on niiden tehtävänä[10]

– teollis- ja tekijänoikeuksiin[11] liittyvien teknisten turvakeinojen oikeussuoja. Suunnitellussa lainsäädännössä olisi kiellettävä laittomien teknisten turvakeinojen valmistus ja levitys ja säädettävä oikeussuojakeinoista tapauksissa, joissa lain mukaisia teknisiä turvakeinoja on manipuloitu

---

8 EYVL C 124, 3.5.2000, s. 1.

9 Järjestäytyneen rikollisuuden ja talousrikollisuuden ehkäisemistä koskeva eurooppalainen foorumi on komission aloite, jonka tarkoituksena on strukturoida rikollisuuden ehkäisemistä koskevia yhteisön tason toimia. Se toimii asiantuntijaverkoston ja aloitteiden tekemisen kehyksenä.

10 Monien jäsenvaltioiden lainsäädännössä on jo tällaisia määräyksiä, joilla luodaan kyseinen erityisoikeus.

11 Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa koskevasta direktiivistä annettu neuvoston yhteinen kanta sisältää yksityiskohtaisia säännöksiä teknisten turvakeinojen oikeussuojasta. Ks. myös tietokoneohjelmien oikeudellisesta suojasta 14. toukokuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/250/ETY 7 artiklan 1 kohdan c alakohta.

– mahdollisuus tarvittaessa sulkea liike tai laitos, jossa väärentämiseen tai tuotteiden laittomaan valmistukseen liittyviä toimia harjoitetaan, takavarikoida laittomaan toimintaan käytetyt laitteet sekä väärentämiseen ja tuotteiden laittomaan valmistukseen osallistuneiden varat ja saavutettu voitto, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kohdassa 21 tarkoitettuja rikosoikeudellisia seuraamuksia

– erityisesti etsintään, takavarikointiin ja todisteiden hankkimiseen liittyvät siviilioikeudelliset toimenpiteet ja menettelyt, joiden avulla teollis- ja tekijänoikeuksien haltijat voivat varmistua siitä, että teollis- ja tekijänoikeuksia noudatetaan sisämarkkinoilla

– menettely, jonka avulla hankitaan takaisin kiistanalaiset markkinoille lasketut tuotteet rikoksentekijän kustannuksella, yhdenmukaistetut vahingonkorvausten laskentaperusteet, tiedonsaantia koskevan oikeuden käyttöönotto sekä mahdollisuus julkistaa tuomioistuinten antamat tuomiot[12], jotka koskevat väärentämistä ja tavaroiden laitonta valmistamista jäsenvaltioissa, noudattaen kuitenkin tietosuojaa ja erityisesti henkilötietojen suojaa koskevia sääntöjä

– yhden tai usean hallinnollisen yhteyshenkilön osoittaminen kussakin jäsenvaltiossa väärentämiseen ja tavaroiden laittomaan valmistamiseen sisämarkkinoilla liittyviä kysymyksiä varten, samalla tavalla kuin on järjestetty EU:n ulkorajojen valvonnan osalta. Kyseinen henkilö pitää yhteyttä sekä toimialajärjestöihin että muiden jäsenvaltioiden valvontaviranomaisiin. Lisäksi Euroopan unionin tasolla sellaisen yhteyskomitean perustaminen, joka koostuu kansallisista yhteyshenkilöistä ja jonka puheenjohtajana toimii komissio. Sen tehtävänä on kehittää yhteistyötä, edistää tietojen vaihtoa ja tarkastella väärentämiseen ja tavaroiden laittomaan valmistukseen sisämarkkinoilla liittyviä kysymyksiä, rikosoikeuteen kuuluvia kysymyksiä lukuun ottamatta[13]

– kausittaisen arviointikertomuksen laatiminen direktiivin toiminnasta ja toimivaltaisten elinten ja tahojen suorittamien toimenpiteiden tehokkuudesta.

Lisäksi komissio tutkii mahdollisuutta aloittaa optisille levyille merkittävien tunnistekoodien pakollinen käyttö sekä tuotantotilojen ja valmistusprosessin valvonta.

Virkamiesten koulutus ja vaihto-ohjelmat

15. Komissio varmistaa, että nykyisiä ja tulevia koulutusohjelmia käytetään optimaalisesti oikeusviranomaisten koulutukseen, myös virkamiesten vaihto-ohjelmiin, jotta väärentämiseen ja tavaroiden laittomaan valmistamiseen liittyvät näkökohdat voidaan ottaa paremmin huomioon. Toiminnassa otetaan huomioon tulliviranomaisten kokemukset, joita on saatu esimerkiksi yhteisötason ohjelmissa "Tulli 2002".

---

[12] Tuomiorekisterin perustamista harkitaan parhaillaan rikosasioita koskevien lopullisten päätösten vastavuoroista tunnustamista koskevan periaatteen toimeenpanon yhteydessä, Eurooppa-neuvoston Tampereen kokouksen päätöslauselmien mukaisesti.

[13] Hallinnolliset yhteyshenkilöt ja yhteyskomitea ottavat huomioon järjestäytyneen rikollisuuden ja talousrikollisuuden ehkäisemistä koskevan eurooppalaisen foorumin toteuttamat toimet.

Ehdokasmaille suunnatun koulutuksen ja teknisen avun tehostaminen

16. Ehdokasmaiden osalta komissio pitää laajentumisneuvotteluissa edelleen ensisijaisen tärkeänä väärentämisen ja tavaroiden laittoman valmistamisen vastaista toimintaa ja pitää huolta siitä, että nykyohjelmien mukaista koulutusta ja teknistä apua tehostetaan. Komissio korostaa, että kyseisten maiden on pikaisesti luotava ja otettava käyttöön tarpeelliset välineet ja infrastruktuurit, joiden avulla teollis- ja tekijänoikeuksia noudatetaan tehokkaasti.

Kansalaisille suunnatut tiedotuskampanjat

17. Komissio järjesti väärentämisen vastaisen toiminnan eurooppalaisen foorumin 20. ja 21. marraskuuta 2000 Pariisissa, yhteistyössä Euroopan unionin puheenjohtajamaan Ranskan kanssa ja erityisesti Ranskan tullihallinnon tukemana. Lisäksi se aikoo käytettävissä olevien varojen mukaan ja yhteistyössä yksityisen sektorin kanssa tukea kansallisia aloitteita, joiden avulla tiedotetaan kansalaisille väärentämisen ja tuotteiden laittoman valmistamisen kielteisistä vaikutuksista kuluttajansuojaan, kansanterveyteen ja yleiseen turvallisuuteen. Komission tiedotusohjelmia käytetään tähän tarkoitukseen.

Tietojen keruuta, analysointia ja vertailua koskevan menetelmän määritteleminen

18. Komissio aikoo teettää tutkimuksen tietojen keruuta, analysointia ja vertailua sisämarkkinoilla koskevan menetelmän luomiseksi. Kyseisessä menetelmässä otetaan huomioon asetusten N:o 3295/94 ja 1367/95 mukainen tullitilastoja koskevien tietojen keruu. Menetelmän olisi oltava yksinkertainen, luotettava, tehokas ja helppokäyttöinen väline, jonka avulla eturyhmät, jäsenvaltiot ja komissio voivat päättää tarvittavista toimenpiteistä ja panna ne täytäntöön. Kyseisen menetelmän avulla kerättyjä tietoja voitaisiin käyttää pohjana laadittaessa edellä mainitussa direktiivissä tarkoitettua arviointikertomusta.

Yhteyspiste komissiossa

19. Komissiossa voitaisiin osoittaa yhteyspiste, jolla lisättäisiin avoimuutta yrityksiin ja jäsenvaltioihin nähden kaikissa kysymyksissä, jotka koskevat väärentämistä ja tavaroiden laitonta valmistamista sisämarkkinoilla ja erityisesti 14 kohdassa tarkoitetun direktiivin täytäntöönpanoa. Kyseisellä komission yhteyspisteellä ei sinänsä olisi erityistä toimivaltaa, mutta se toimisi komission eri yksiköiden yhteydenpitäjänä. Sen tehtävänä olisi täydentää 14 kohdan 6 alakohdassa tarkoitettujen hallinnollisten yhteyshenkilöiden ja yhteyskomitean työtä sekä asetuksen N:o 3295/94 täytäntöönpanoon, sellaisena kuin se on muutettuna, asetetun yhteyspisteen työtä.

KESKIPITKÄN AIKAVÄLIN TOIMENPITEET

Hallinnollinen yhteistyö

20. Komissio tutkii mahdollisuutta perustaa, tarvittaessa säädöksellä, toimivaltaisten kansallisten viranomaisten ja komission välille erityisiä hallinnollisia yhteistyöjärjestelmiä, jotka täydentävät 14 kohdan 5 alakohdassa tarkoitettuja menettelyjä ja joiden avulla voidaan ryhtyä väärentämisen ja tavaroiden laittoman valmistamisen vastaisiin toimiin sisämarkkinoilla. Suunnitellut ehdotukset voisivat perustua hallinnollisiin yhteistyöjärjestelmiin. Näitä on erityisesti tullin ja

maatalousalan viranomaisten sekä omien varojen hoidon aloilla. Voitaisiin ottaa käyttöön toimivaltaisten kansallisten viranomainen vastavuoroinen avustusjärjestelmä, jossa vaihdettaisiin tietoja myös konkreettisista väärentämis- ja piratismitapauksista noudattaen silti luottamuksellisuutta ja tietosuojaa koskevia sääntöjä ja jossa toteutettaisiin tarvittaessa yhteisiä tutkimuksia ja yhteistä valvontaa. Jos kuitenkin kyseessä on yhteisön etu, järjestettäisiin yhteisötason yhteistyötä kansallisten viranomaisten ja komission välillä.

Rikosoikeudellisten seuraamusten vähimmäistason yhdenmukaistaminen

21. Komissio tutkii tarvetta ehdottaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osaston mukaisia toimenpiteitä rikollisen toiminnan tunnusmerkistöjä ja sovellettavia seuraamuksia koskevien vähimmäissääntöjen vahvistamiseksi. Komissio tutkii lisäksi mahdollisuuksia kehittää tullilainsäädäntöä kyseisellä alalla. Suunnitellussa aloitteessa voitaisiin lähentää sellaisten kansallisten rikosoikeudellisten seuraamusten vähimmäistasoja, joita sovelletaan tietyn teollis- ja tekijänoikeuksien rikkomiseen, sekä lähentää eri teollis- ja tekijänoikeuksiin sovellettavien rikosoikeudellisten seuraamusten tasoa.

Europolin toimivallan laajentaminen

22. Europolin toimivaltaa olisi Europolin yleissopimuksen[14] mukaisesti laajennettava koskemaan väärentämistä ja tavaroiden laitonta valmistamista sellaisten näkökohtien osalta, jotka eivät sisälly ensimmäiseen pilariin.

Tiedonsaannin parantaminen

23. Parantaakseen yritysten tiedonsaantia komissio aikoo luoda järjestelmän, esimerkiksi Internet-sivuston, jonka välityksellä jäsenvaltioiden tuomioistuinten julkistamat tuomiot olisivat sekä alan toimijoiden että oikeusviranomaisten saatavilla. Kyseinen sivusto voisi perustua siviili- ja kauppaoikeutta koskevan Euroopan oikeudellisen verkoston tiedotusjärjestelmään. Sen kautta olisi mahdollista päästä sopivien yhteyksien (hyperlinkkien) avulla tämän alan kansallisiin verkkosivustoihin.

MUUT ALOITTEET

Yksityisen sektorin ja viranomaisten yhteistyön parantaminen

24. Komissio suosittelee, että viranomaiset ja yksityinen sektori käyttäisivät tehokkaammin nykyisiä julkisia ja yksityisiä tietokantoja ja tiedotusjärjestelmiä, jotka koskevat väärentämistä ja tavaroiden laitonta valmistamista, noudattaen kuitenkin luottamuksellisuutta ja tietosuojaa koskevia sääntöjä. Tässä yhteydessä on varmistettava, että järjestelmät ovat yhteensopivia, ja tutkittava, onko niiden välille luotava uusia yhteyksiä. Komissio kannustaa kansallisia ja yksityisiä aloitteita, joiden tavoitteena on yhteistyötä ja tietojen vaihtoa koskevien yhteisymmärryspöytäkirjojen tekeminen.

---

[14] Vrt. Europolin yleissopimuksen 2 artiklan 2 kohdan 3 alakohta, EYVL C 316, 27.11.1995, s. 1.

Yhteistyö oikeusasioissa Euroopassa

25. Komissio ottaa tarpeet huomioon nykyisten instrumenttien tai valmisteilla olevan siviili- ja rikosoikeudellisen yhteistyön puitteissa, esimerkiksi siviili- ja kauppaoikeutta koskevan Euroopan oikeudellisen verkoston täytäntöönpanossa syytteiden koordinoimiseksi Eurojust-yksikön välityksellä, rikosasioita koskevien lopullisten päätösten vastavuoroiseksi tunnustamiseksi[15] tai siviili- ja kauppaoikeutta koskevien tuomioiden vastavuoroiseksi tunnustamiseksi. Komissio esitti hallitustenväliselle konferenssille 1. maaliskuuta 2000 tuomioistuinjärjestelmän uudistamista koskevan täydentävän lausunnon[16], jossa se katsoo, että olisi harkittava yhteisön erityistuomioistuimen perustamista käsittelemään riita-asioita, jotka liittyvät teollis- ja tekijänoikeuksia koskeviin yhteisön todistuksiin ja erityisesti tulevaisuudessa käyttöön otettavaan yhteisön patenttiin. Kyseisen tuomioistuimen toimivalta kattaisi sekä yhteisön patenttiin liittyvät riita-asiat että patentin väärentämistapaukset.

TTK:n viidennen puiteohjelman antamat mahdollisuudet

26. Komissio kannustaa eturyhmiä käyttämään tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen viidenteen puiteohjelmaan kuuluvien yhteisön erityisohjelmien tarjoamia mahdollisuuksia uuden teknologian ja turvakeinojen kehittämiseksi. Tällaisia ovat erityisesti tutkimusta, teknologista kehittämistä ja esittelyä koskevat erityisohjelmat, esimerkiksi "kilpailukykyinen ja kestävä kasvu"[17] ja "tietoyhteiskunnan tekniikat". Lisäksi komissio kannustaa eturyhmiä osallistumaan kuudennen puiteohjelman valmisteluun osana T&K:n mahdollisia tulevaisuuden tavoitteita.

---

15 Vrt. 26.7.2000 annettu komission tiedonanto (KOM(2000)495).

16 KOM(2000)109 lopullinen.

17 Esimerkiksi lokakuussa 1999 komissio pyysi ehdotuksia aiheesta, johon kuuluivat mm. viitetietokannat ja erityisesti maailmanlaajuinen tiedotusjärjestelmä väärentämisen vastustamiseksi (EYVL C 295, 15.10.1999, s. 8).